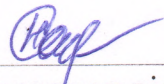

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

Наталія КАНЦЕДАЛ

(протокол від «01» вересня 2026 р. № 2)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

освітньо-професійна програма «Туризм»

спеціальність 242 Туризм і рекреація

галузь знань 24 Сфера обслуговування

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет обліку та фінансів

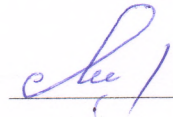
Полтава
2026-2027 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Облік і оподаткування туристичної діяльності» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності 242 Туризм і рекреація

Мова викладання державна

Розробник: Роман ЛІПСЬКИЙ, доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент

«01» вересня 2026 року

 Роман ЛІПСЬКИЙ

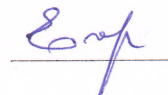
Погоджено гарантом освітньої програми «Туризм»

«01» вересня 2026 року

 Юрій ТЮТЮННИК

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація»
протокол від «01» вересня 2026 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

 Олена ЄГОРОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	242ТР_бд_2024
Семестр	5
Лекції (годин)	16
Практичні (семінарські) (годин)	24
Самостійна робота (годин)	80
Вид семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти системи знань про організацію, методикку та практику ведення бухгалтерського обліку і податкового обліку на підприємствах туристичної сфери, а також набуття практичних умінь з обліку доходів, витрат, фінансових результатів, розрахунків з контрагентами й бюджетом у процесі надання туристичних послуг.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми: ОК 11. Економіка та фінанси закладів сфери обслуговування, ОК 12. Інформаційні системи, технології та безпека в закладах сфери обслуговування.

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові):

ФК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

ФК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

ФК16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

ФК17. Розуміння місця і значення статистичної, облікової, податкової та аналітичної інформації у забезпеченні діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.

5. Програмні результати навчання

ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР23. Використовувати теоретичний та методичний інструментарій статистичного, облікового, податкового та аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися	ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися
ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).	розуміти принципи, процеси і технології організації роботи адміністративно-управлінської підсистеми суб'єкта туристичного бізнесу розуміти принципи, процеси і технології організації роботи економічної підсистеми суб'єкта туристичного бізнесу
ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.	виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
ПР23. Використовувати теоретичний та методичний інструментарій статистичного, облікового, податкового та аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.	використовувати теоретичний та методичний інструментарій статистичного, облікового, податкового забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.

6. Методи навчання і викладання

Методи навчання і викладання

- словесні методи (лекція, пояснення);
- наочні методи (демонстрування);
- практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);
- методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, навчальні дискусії);
- методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження);
- інтерактивні методи (дискусії, метод мозкового штурму);
- мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій);
- методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота);
- методи самоконтролю (самооцінювання).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні умови організації господарювання суб'єктів туристичної діяльності: порядок реєстрації, сертифікації та ліцензування. Загальна характеристика туризму. Учасники взаємовідносин, які виникають при здійсненні туристичної діяльності. Організація туристичної діяльності. Порядок ліцензування, фінансового забезпечення, сертифікації в туристичному господарстві. Облік оприбуткування та списання ліцензії..

Тема 2. Загальна характеристика туристичного продукту і туристичної послуги: облік і оподаткування. Економічна сутність та характеристика понять «туристичний продукт» і «туристична послуга». Бухгалтерський облік туристичного продукту та туристичних послуг. Страхування туристів: поняття, облік та оподаткування. Експорт, імпорт туристичних послуг.

Тема 3. Договірні відносини в туристичній діяльності. Загальна характеристика договірних відносин у туристичній діяльності. Договори з постачальниками. Договори з посередниками. Договір з клієнтами. Договір між туристами і окремими суб'єктами туристичної індустрії.

Тема 4. Особливості бухгалтерського та податкового обліку у туристичного оператора. Принципи та особливості бухгалтерського обліку в туристичній сфері. Податковий облік та його необхідність. Документальне оформлення реалізації туристичного продукту. Загальні засади обліку доходів та витрат туроператора. Використання програмних комплексів (на прикладі ПК Універсал, ПК MASTER:Бухгалтерія, ПЗ TAXER) в туристичних компаніях. Облік зовнішньоекономічних операцій.

Тема 5. Особливості бухгалтерського та податкового обліку туристичного агента. Документування розрахунків туристичного агента з туроператором. Оподаткування діяльності туристичного агента. Облік доходів і витрат туристичного агента.

Тема 6. Звітність суб'єктів туристичної діяльності. Фінансова звітність. Статистична звітність в туристичній діяльності. Використання програмних комплексів (на прикладі М.Е.Дос).

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	242ТР_бд_2024			
	усього	у тому числі		
		л	п	с. р.
Тема 1. Загальні умови організації господарювання суб'єктів туристичної діяльності: порядок реєстрації, сертифікації та ліцензування	14	2	2	10
Тема 2. Загальна характеристика туристичного продукту і туристичної послуги: облік і оподаткування	20	2	4	14
Тема 3. Договірні відносини в туристичній діяльності	22	4	4	14
Тема 4. Особливості бухгалтерського та податкового обліку у туристичного оператора	24	4	6	14
Тема 5. Особливості бухгалтерського та податкового обліку туристичного агента	22	2	6	14
Тема 6. Звітність суб'єктів туристичної діяльності	18	2	2	14
Усього годин	120	16	24	80

8. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом.

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	242ТР_бд_2024
Тема 1. Загальні умови організації господарювання суб'єктів туристичної діяльності: порядок реєстрації, сертифікації та ліцензування	2
Тема 2. Загальна характеристика туристичного продукту і туристичної послуги: облік і оподаткування	4
Тема 3. Договірні відносини в туристичній діяльності	4
Тема 4. Особливості бухгалтерського та податкового обліку у туристичного оператора	6
Тема 5. Особливості бухгалтерського та податкового обліку туристичного агента	6
Тема 6. Звітність суб'єктів туристичної діяльності	2
Разом	24

Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	242ТР_бд_2024
Тема 1. Загальні умови організації господарювання суб'єктів туристичної діяльності: порядок реєстрації, сертифікації та ліцензування	10
Тема 2. Загальна характеристика туристичного продукту і туристичної послуги: облік і оподаткування	14
Тема 3. Договірні відносини в туристичній діяльності	14

Назва теми	Кількість годин
	242ТР_бд_2024
Тема 4. Особливості бухгалтерського та податкового обліку у туристичного оператора	14
Тема 5. Особливості бухгалтерського та податкового обліку туристичного агента	14
Тема 6. Звітність суб'єктів туристичної діяльності	14
Разом	80

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти денної форми здобуття освіти завдань самостійної роботи.

11. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.	- виконання завдань на практичних заняттях; - тематична контрольна робота; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).	- виконання завдань на практичних заняттях; - тематична контрольна робота; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.	- виконання завдань на практичних заняттях; - тематична контрольна робота; - виконання завдань самостійної роботи - екзамен.
ПР23. Використовувати теоретичний та методичний інструментарій статистичного, облікового, податкового та аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу	- виконання завдань на практичних заняттях; - тематична контрольна робота; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання тематичних контрольних робіт	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
Тема 1. Загальні умови організації господарювання суб'єктів туристичної діяльності: порядок реєстрації, сертифікації та ліцензування	4	-	4		8
Тема 2. Загальна характеристика туристичного продукту і туристичної послуги: облік і оподаткування	8 (4 + 4)	-	4		12
Тема 3. Договірні відносини в туристичній діяльності	8 (4 + 4)	-	4		12
Тема 4. Особливості бухгалтерського та податкового обліку туристичного оператора	12 (4 + 4 + 4)	4	4		20
Тема 5. Особливості бухгалтерського та податкового обліку туристичного агента	12 (4 + 4 + 4)	4	4		20
Тема 6. Звітність суб'єктів туристичної діяльності	4	-	4		8
Екзамен	-	-	-	20	20
Разом	48	8	24	20	100

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти при виконанні завдань на практичних заняттях (за 1-не практичне заняття)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання всіх практичних завдань, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податкового аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
3	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання всіх практичних завдань, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податково-го аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання практичних

Кількість балів	Критерії оцінювання
	завдань, що свідчить про достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податкового аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку виконання практичних завдань, з системними помилками теоретичного та/або методичного характеру, що мають принципове значення для результатів виконання завдання, що свідчить про низький рівень здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податкового аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку невиконання практичних завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Критерії оцінювання написання тематичних контрольних робіт (за 1-єю темою)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3-4	здобувачем вищої освіти правильно виконані всі завдання, які передбачені тематичною контрольною роботою, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податкового аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
1-2	здобувач вищої освіти виконав завдання тематичної контрольної роботи, проте допустив незначні арифметичні помилки при розрахунках, що свідчить про достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податкового аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
0	здобувачем не виконано жодного завдання, які передбачені тематичною контрольною роботою, що свідчить про не вміння володіти методичним інструментарієм обліку, не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Критерії оцінювання виконання завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач правильно та в повному обсязі виконав завдання винесені на самостійну роботу, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податково-го аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
3	здобувач виконав завдання винесені на самостійну роботу, проте допустив незначні помилки арифметичного характеру, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податкового аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу, проте допустив незначні арифметичні помилки при розрахунках.
2	здобувач виконав завдання винесені на самостійну роботу, проте допустив незначні помилки методичного характеру, що свідчить про достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податково-го аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
1	здобувач виконав не всі завдання винесені на самостійну роботу і допустив системні помилки теоретичного та/або методичного характеру, що мають принципове значення для результатів виконання завдання, що свідчить про низький рівень здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податково-го аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
0	здобувач не виконав завдання, винесені на самостійну роботу, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти на екзамені

Кількість балів	Критерії оцінювання
16-20	– високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податково-го аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
11-15	– достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податково-го аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
6-10	– частковий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податково-го аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
1-5	– низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання та здатності ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, економічна, техніко-технологічна), використовувати теоретичний та методичний інструментарій облікового та податково-го аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
0	– отриманих правильних відповідей не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

* Екзамен складається з 60 тестових завдань, з яких 40 – теоретичних і 20 – практичних. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

Оцінювання здійснюється пропорційно до кількості правильних відповідей у відсотковому співвідношенні.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час вивчення навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери із доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi), мультимедійне обладнання (проектор, екран). Платформа Google Workspace for Education пакет Fundamentals. Офісний пакет Microsoft 365. Операційна система Windows, веббраузери. Програмне забезпечення: Універсал 7 ERP, MASTER, M.E.Doc, TAXER. Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/>), автоматизована система управління ПДАУ (АСУ ПДАУ) (<https://asu.pdau.edu.ua/>), електронне освітнє середовище на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>).

13. Політика навчальної дисципліни

Терміни виконання та перескладання. Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету та інших нормативних документів, наведених на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ.

Здобувачі вищої освіти мають з'являтися на заняття вчасно, при проходженні заняття онлайн обов'язково вмикати камеру та мікрофон. Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (особами з особливими освітніми потребами з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про використані методики досліджень і джерела інформації, результати власної навчальної та наукової діяльності.

Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Використання інструментів штучного інтелекту. Використання інструментів штучного інтелекту (ШІ) здобувачами вищої освіти під час вивчення дисципліни здійснюється відповідно до принципів академічної доброчесності та Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету.

Для виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи застосовується режим Б «ШІ використовується обмежено». Дозволяється використання систем штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini тощо) для пошуку та систематизації інформації і джерел, перекладу іншомовних матеріалів, перевірки граматики та орфографії власного тексту, формування структури (плану) роботи, а також підготовки допоміжних ілюстративних матеріалів і презентацій.

У разі використання систем штучного інтелекту в межах режиму Б здобувач вищої освіти зобов'язаний розкрити факт їх використання із зазначенням назви ШІ-системи та мети її застосування, критично перевірити отриману інформацію та достовірність використаних джерел. Здобувач несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи.

Під час заходів поточного і підсумкового контролю (тестування, підсумкова контрольна робота, екзамен) застосовується режим А «ШІ не використовується».

Порушення встановленого режиму використання систем ШІ розглядається відповідно до вимог академічної доброчесності та нормативних документів Університету.

Відвідування занять. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Полтавському державному аграрному університеті відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи тощо).

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у Полтавському державному аграрному університеті в умовах, коли можливості фізичного відвідування університету здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками обмежені або відсутні з причин непереборної сили, організація освітнього процесу може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання.

Відповідно до Положення про навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком в Полтавському державному аграрному університеті за наявності поважної причини здобувач вищої освіти може отримати індивідуальний графік навчання, що передбачає можливість вибіркового відвідування занять та самостійного опрацювання здобувачем до 0,5 частини від загального обсягу матеріалу навчальних програм з відповідних навчальних дисциплін.

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-osvita-4>.

Оскарження результатів оцінювання. Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Процедура оскарження результатів оцінювання регламентована Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті

Забезпечення навчально-організаційного, психолого-педагогічного та соціального супроводу здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. Здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Полтавському державному аграрному університеті та Порядку супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час надання освітніх послуг у Полтавському державному аграрному університеті.

Політика і процедури врегулювання конфліктних ситуацій, що виникають на підґрунті дискримінації, булінгу тощо. Регламентуються Положенням про протидію дискримінації, сексуальним домаганням та підтримку рівності у Полтавському державному аграрному університеті та Положенням щодо протидії булінгу (цькуванню) у Полтавському державному аграрному університеті.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Гресь-Євреїнова С. В. Бухгалтерський облік туристичних та готельно-ресторанних підприємств: навчальний посібник. / С. В. Гресь-Євреїнова, Т. .В. Шелеметьєва, Д. Ю. Мамотенко. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. URL: <https://eir.zp.edu.ua/bitstreams/169f6565-dc6c-4e89-a420-97e4259d03f1/download>.
2. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ): Список Ради з Міжнар. стандартів бух. обліку від 01.01.2012 : URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text.
3. Про затвердження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку: Наказ М-ва фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>.
4. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-vr#Text>.
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
7. Фермерство та агротуризм: організація, облік і оподаткування: підручник / за ред. Плаксієнка В. Я., Пилипенко К. А. [Пилипенко К., Прокопишин О., Ліпський Р., Гнатишин Л.]. Київ : Вид. «Центр учбової літератури», 2024. 648 с.

Допоміжні:

1. Pylypenko, K., Ovsienko, Y., Lipskyi, R., Mats, T., Prokopyshyn, O. Tecnologías digitales y nuevas gramáticas del conocimiento. Desafíos epistemológicos en la sociedad digital. *Interacción y perspectiva. Revista de trabajo social*. 2025. № 15(3). Pp. 955-967. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16916244>.
2. Yasnolb I., Demianenko N., Galych O., Gorb O., Yehorova O., Lipskyi R., Borovyk T., Mykolenko I., Protsiuk N. Tourism of Ukraine as a Type of Business before and during the War. *Journal Of Environmental Management And Tourism*. 2023. Vol. 14(2). Pp. 417-424. DOI: [https://doi.org/10.14505/jemt.14.2\(66\).11](https://doi.org/10.14505/jemt.14.2(66).11).
3. Коваль С. Бухгалтерський облік та оподаткування туристичних послуг у контексті міжнародного туризму. *Сталий розвиток економіки*, 2025. № 3 (54), URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-7>.
4. Лега О. В., Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б., Сіренко О. В., Яловега Л. В. Особливості обліку та оподаткування туристичної діяльності в Україні. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8789>.
5. Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В., Мокієнко Т. В., Ліпський Р. В. Інноваційний підхід до автоматизації обліку: аналіз програмних рішень для бізнесу. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15024092>.
6. Ліпський Р. В. Становлення і розвиток облікових практик у системі грошово-кредитних відносин. *Ефективна економіка*. 2025. № 3. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.34>.
7. Мокієнко Т. В., Яловега Л. В., Ліпський Р. В., Красота О. Г., Карпусенко Є. А. Вибір програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку в приватному та державному секторах. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15030638>.
8. Плаксієнко В. Я., Ліпський Р. В. Формування цифрової грамотності здобувачів економічної освіти в умовах діджиталізації обліково-фінансової сфери. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 14. С. 85-92. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.14.85>.
9. Тютюнник Ю. М., Лега О. В., Безкровний О. В., Ліпський Р. В., Ромаш Д. В. Фінансово-економічний вимір розвитку туризму Полтавщини. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15030492>.
10. Тютюнник Ю. М., Лега О. В., Безкровний О. В., Ліпський Р. В., Ромаш Д. В. Фінансово-економічний вимір розвитку туризму Полтавщини. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 16. URL : <https://doi.org/10.5281/zenodo.15030492>.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Все про бухгалтерський облік» – бухгалтерська газета. URL: <http://vobu.ua/ukr/> .
2. «Дебет-кредит» – Український бухгалтерський портал. URL: <https://dtkt.com.ua/> .
3. 911 – портал для бухгалтера. URL: <https://buhgalter911.com/uk> .
4. Visit Ukraine <https://visitukraine.today/uk>
5. Головбух. Платформа Бухгалтерія. URL: <https://buhplatforma.com.ua> .
6. Державна служба статистики України (розділ «Туризм») <https://ukrstat.gov.ua>
7. Державне агентство розвитку туризму України (ДАРТ) <https://www.tourism.gov.ua>
8. Ліцензійний реєстр суб'єктів туropераторської діяльності <https://data.gov.ua/dataset/dd03f3e2-ac034a77-af35-7cee6e15d16d>
9. Навчальна платформа <https://prometheus.org.ua/>
10. Об'єднання українських туристичних операторів АІТОУ <https://www.aitoukraine.org/>
11. Онлайн-платформа UTEKA URL: <https://uteka.ua/ua>.
12. Офіційний сайт Департаменту культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації. URL: <https://culture.poda.gov.ua>
13. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua>
14. Офіційний сайт Державної служби статистики України: <https://stat.gov.ua/uk>.
15. Український онлайн-журнал для професіоналів турбізнесу <https://www.turprofi.com.ua/>